

SYRJINTÄLAUTAKUNTA

Syrjintä, asunto-osakeyhtiö, yhdenvertaisuuslaki, soveltamisala, etninen tausta, todistustaakka

Diaarinumero: 1506/66/2004

Antopäivä: 8.12.2005

Asunto Oy K:n hallitus ei ollut antanut lupaa henkilökohtaisen TV-lautasantennin asentamiseen osakkeenomistaja A:lle, jonka alivuokralaisena asuivat hänen tyttärensä B sekä tämän tytär C. Tätä päätöstä hakijat pitävät syrjivänä, koska kyseisessä asunto-osakeyhtiössä muun muassa D oli saanut luvan henkilökohtaisen lautasantennin asentamiseen. Hakijat halusivat lautasantennin asentamista voidakseen ylläpitää arabiankielen taitoaan sekä siteitä islamilaiseen kulttuuriin. Syrjintälautakunta katsoi, että yhdenvertaisuuslakia koskevan hallituksen esityksen mukaan lain 2 §:n 2 momentin 4 kohtaa ei sovelleta yksityisten henkilöiden välisiin toimenpiteisiin, koska syrjintädirektiivikään ei tätä edellytä. Yksityisten keskinäiset järjestelyt asunto-osakeyhtiön toiminnassa jäävät siten lain soveltamisalan ulkopuolelle. Asunto-osakeyhtiön sisäiseen päätöksentekoon sovelletaan asunto-osakeyhtiölakia, joten syrjintälautakunta ei korvaa käytössä olevia muutoksenhakukeinoja ja -elimiä eikä siis asunto-osakeyhtiölaissa säädettyjä hallintoelimiä. Syrjintälautakunta hylkäsi hakemuksen Asunto-osakeyhtiö K:n osalta yhdenvertaisuuslain soveltamisalaan ja siten syrjintälautakunnan toimivaltaan kuulumattomana. Isännöitsijä E:n osalta hakemus hylättiin, koska hakijat eivät ole esittäneet sellaista selvitystä, jonka perusteella voitaisiin olettaa, että isännöitsijä olisi syrjinyt hakijoita heidän etnisen taustansa perusteella.

Hakijoiden selvitys tapahtumista

Hakijoiden mukaan Asunto Oy K:n hallitus ei ole 26.4.2004 pitämässään kokouksessa antanut lupaa henkilökohtaisen TV-lautasantennin asentamiseen osakkeenomistaja A:lle. Tätä päätöstä hakijat pitävät syrjivänä, koska kyseisessä asunto-osakeyhtiössä muun muassa D on saanut luvan henkilökohtaisen lautasantennin asentamiseen. Saamaansa kielteistä päätöstä hakijat pitävät yhdenvertaisuusasemansa loukkaamisena.

B asuu tyttärensä C:n kanssa alivuokralaisena äitinsä A:n luona, joka osakkeenomistajana oli hakenut lautasantennin asennuslupaa tukeakseen tyttärensä uskonnollista vakaumusta ja opiskelua yliopistolla. A:lla on ollut turkkilainen aviomies ja arabialaisia tuttavuuksia ja hän on myös itse kiinnostunut arabialais-islamilaisesta kulttuurista ja haluaisi katsella satelliittiantennin välityksellä erityisesti musiikkiohjelmia.

B kertoo olevansa vaarassa menettää arabian kielen taitonsa kokonaan K:n hallituksen kielteisen päätöksen takia. Hän katsoo tulleensa syrjityksi etnisen ja uskonnollisen vakaumuksensa vuoksi. A:llakaan ei ole mahdollisuutta katsoa arabialais-islamilaisia ohjelmia satelliittiantennin välityksellä.

B kertoo kantavansa arabialaisia vaatteita, islamilaista hijabia eli päähuivia ja isoja kultakoruja sekä tummia aurinkolaseja. Tämä ei ole B:n mukaan kaikkien suomalaisten eikä ehkä myös F:n Huolto Oy:n palveluksessa olevan K:n isännöitsijän E:n mieleen. B katsoo, että isännöitsijän suhtautumisessa on tapahtunut muutos heidän henkilökohtaisen tapaamisensa jälkeen. Hakijoiden omat sovitteluyritykset taloyhtiön isännöitsijän ja hallituksen jäsenten kanssa eivät ole tuottaneet

asiassa minkäänlaista tulosta. LIITTEENÄ 1 on syrjintälautakunnalle 7.6.2004 saapunut kirjelmä, jossa on hakijoiden taloyhtiöltä saama kielteinen päätös lautasantenniasianssa. LIITTEENÄ 1a on 11.7.2004 saapunut lisäkirjelmä.

Hakemuksen täydennyksessä hakijat ovat ilmoittaneet isännöitsijän yhteystiedot. Lisäksi hakijat täsmentävät joutuneensa nimenomaan etnisen syrjinnän kohteeksi, koska heillä on etnisiä perhe- ja uskontoja sekä tapoja, joita ympäristö on pitänyt omituisina ja jonka vuoksi heihin on jo pitkään kohdistunut asuinalueillaan häirintää ja monenlaista syrjintää. He ovat oman käsityksensä mukaan ainoa muslimiperhe taloyhtiössään.

He kertovat kokeneensa häirintää ja heitä on solvattu asuinympäristössään. He katsovat, että mikäli heillä ei olisi arabialais-turkkilaisia etnisiä perhesiteitä ja valtaväestöstä poikkeavaa uskontoa ja siitä johtuvaa pukeutumista ja muuta poikkeavaa tapakulttuuria, syrjintää ei olisi tapahtunut. B:n mielestä lautasantenni olisi tarpeen hänen lapsensa etnisen identiteetin tukemisessa, koska hän on päiväkotiryhmänsä ainoa muslimi. (LIITTEENÄ 11.11.2004 saapuneet kirjelmät 2 ja 2a).

B kertoo kokeneensa jo pitkään syrjintää etnisistä syistä, koska hän on valkoihoinen muslimi ja koska hänellä on etnisestä perhetaustasta johtuvia suhteita. Syrjintä on hänen mukaansa pahentunut hänen luovuttuaan kaikista kristillisessä kasteessa saamistaan nimistä. Syrjintää oli kuitenkin jo ennen sitä (LIITE 3 sähköposti 12.11.2004).

LIITTEENÄ 3 a on syrjintälautakunnalle 31.12.2004 saapunut hakijoiden kirjelmä

Hakijoiden 3.5.2005 syrjintälautakuntaan saapuneessa kirjeessä (LIITE 4) hakijat kertovat, että heidän antennihakemustaan käsiteltiin osittain taloyhtiön yhtiökokouksessa 30.3.2005.

Hakijoiden vaatimukset

Hakijat vaativat syrjintälautakunnan käsittelemään asian, määräämään tekijöille rangaistuksen syrjintälain pykälien mukaan ja mahdollisuuksien mukaan sovitteluun asiaa isännöitsijä E:n kanssa siten, että asia olisi taloyhtiön syksyn 2004 esityslistalla. Lisäksi he vaativat yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikille taloyhtiön asukkaille.

Esittelijän esitys

Hakemus tulee Asunto-osakeyhtiö K:n osalta hylätä yhdenvertaisuuslain soveltamisalaan ja siten syrjintälautakunnan toimivaltaan kuulumattomana. Isännöitsijä E:n osalta hakemus tulee hylätä, koska hakijat eivät ole esittäneet sellaista selvitystä, jonka perusteella voitaisiin olettaa, että isännöitsijä E olisi syrjinyt hakijoita heidän etnisen taustansa perusteella.

Perustelut

Asiaa on käsitelty syrjintälautakunnan kokouksessa 27.10.2004, jossa se siirrettiin lisäselvityksiä varten. Hakija on sen jälkeen lähettänyt lisäaineistoa. Asiaa on käsitelty lautakunnassa myös 29.9.2005.

Yhdenvertaisuuslakia sovelletaan etnisen alkuperän perusteella tapahtuvaan syrjintään, kun kysymys on asumisen taikka yleisölle tarjottavien tai yleisön saatavilla olevien irtaimen tai kiinteän omaisuuden taikka palvelujen tarjonnasta tai saatavuudesta muissa kuin yksityisten välisissä suhteissa.

Yhdenvertaisuuslakia koskevan hallituksen esityksen mukaan lain 2 §:n 2 momentin 4 kohtaa ei sovelleta yksityisten henkilöiden välisiin toimenpiteisiin, koska syrjintädirektiivikään ei tätä edellytä. Yksityisten keskinäiset järjestelyt asunto-osakeyhtiön toiminnassa jäävät siten lain soveltamisalan ulkopuolelle (hallituksen esitys 44/2003 vp sivu 36–37).

Syrjintädirektiivin 3 artiklan 1 kohdan h-alakohdan mukaan direktiiviä sovelletaan kaikkiin henkilöihin sekä julkisella että yksityisellä sektorilla, julkisyhteisöt mukaan lukien, kun kyseessä on yleisesti saatavilla olevien tavaroiden ja palvelujen saatavuus ja tarjonta, mukaan lukien asuminen. Tulkittaessa direktiivissä käytettyä ilmaisua yleisesti saatavilla olevuudesta, voidaan johtoa hakea sisämarkkinasääntöjen 23 ja 24 artiklasta, joiden mukaan sillä tarkoitetaan tilannetta, jolloin tavarat ja palvelut ovat vapaan vaihdannan piirissä eli julkisesti saatavilla.

Edellä mainitun johdosta on direktiivin 3 artiklan 1 kohdan h-alakohtaa tulkittava siten, että asunto-osakeyhtiön sisäinen päätöksenteko rajautuu direktiivin ja yhdenvertaisuuslain soveltamisalan ulkopuolelle, joten asunto-osakeyhtiön sisäiseen päätöksentekoon sovelletaan asunto-osakeyhtiölakia.

Syrjintälautakunta ei korvaa käytössä olevia muutoksenhakukeinoja ja –elimiä eikä siis asunto-osakeyhtiölaissa säädettyjä hallintoelimiä. Asunto-osakeyhtiölaissa on omat asunto-osakeyhtiötä koskevat säännökset, joiden mukaan osakkeenomistajat käyttävät yhtiökokouksessa päätösvaltaansa yhtiön asioissa, jollei päätösvaltaa laissa tai yhtiöjärjestyksessä ole uskottu hallitukselle (23 §) Osakkeenomistajalla on myös oikeus saada asia yhtiökokouksessa käsiteltäväksi, jos hän sitä vaatii (31 §). Asunto-osakeyhtiön kaikki osakkeet tuottavat yhtiössä yhtäläiset oikeudet, jollei asunto-osakeyhtiölaista ja yhtiöjärjestyksestä muuta johdu (9 §). Osakkeenomistaja voi nostaa kanteen asunto-osakeyhtiötä vastaan yhtiökokouksen päätöksen moittimiseksi.

Hakijat eivät ole esittäneet selvitystä väittämästään isännöitsijä E:n harjoittamasta syrjinnästä.

Syrjintälautakunnan päätös

Päätettiin hylätä hakemus Asunto-osakeyhtiö K:n osalta yhdenvertaisuuslain soveltamisalaan ja siten syrjintälautakunnan toimivaltaan kuulumattomana. Isännöitsijä E:n osalta hakemus hylättiin, koska hakijat eivät ole esittäneet sellaista selvitystä, jonka perusteella voitaisiin olettaa, että isännöitsijä olisi syrjinyt hakijoita heidän etnisen taustansa perusteella.

Lainkohdat

Yhdenvertaisuuslaki 2004/21, 2 §:n 4) kohta ja HE 44/2003 vp,

Neuvoston direktiivin 2000/43/ EY rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 3 artiklan 1 kohdan h-alakohta,

Asunto-osakeyhtiölaki 1991/809.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuohjaus liitteenä.